

IDEOITA PERHETAPAAMISTEN JÄRJESTÄMISEEN

SISÄLLYS

1 Lukijalle.....	3
2 SAMAT-projekti	4
3 Vertaistuki.....	5
4 Perhetapaamisten resepti	7
5 Perhetapaamisten aiheideoita	8
5.1 Perheen verkostot -peli	10
5.2 Vanhemmuuden roolikartta.....	16
5.3 Parisuhteen roolikartta	17
5.4 Hyvät käytännöt jakoon.....	18
5.4.1 Hups, mitä tapahtui?	21
5.4.2 Sanavalmis Hipsukka.....	22
5.4.3 Siiliperheen kauppareissu.....	23
5.4.4 Sähköari-äiskän tehopäivä.....	24

Julkaisija: SAMAT-projekti 2015

Toimitus: Katja Kuusela ja Vuokko Ylikulju

Taitto: Vuokko Ylikulju

1 Lukijalle

Tähän ideavihkoseen on koottu kokemuksia ja vinkkejä perhetapaamisten järjestämiseen perheille, joissa toinen tai molemmat vanhemmat ovat vammaisia tai pitkäaikais-sairaita.

SAMAT-Perhetapaamisia on kokeiltu Samanlainen - erilainen vanhemmuus SAMAT - projektissa vuosina 2012-2015 Kemissä, Oulussa ja Rovaniemellä. SAMAT-Perhetapaamiset olivat vertaisryhmätoimintaa perheille, joissa toinen tai molemmat vanhemmat ovat vammaisia tai pitkäaikaissairaita. Ryhmien tavoitteena oli tukea perheiden jaksamista vertaistuen avulla ja antaa vanhemmille hengähdystauko arjesta. Projektin aikana toteutetut SAMAT-Perhetapaamiset olivat ammatillisesti ohjattuja. Vanhemmille ja lapsille oli samanaikaisesti omaa toimintaa.

Projektissa toivotaan, että perhetapaamisia järjestettäisiin kautta Suomen esim. vertaisohjaajavetoisina tai ihan vain vapaamuotoisina tapaamisina. Projektissa tapaamisista kerätyn palautteen mukaan vertaistuellisille perhetapaamisille on tarvetta. Vamman tai pitkäaikaissairauden tuomiin lapsiperheen arjen tilanteisiin ei neuvolasta tai "hiekkalaatikkokeskusteluista" useinkaan käyttökelpoisia vinkkejä saa.

Tämän ideavihkon lisäksi projekti on julkaissut vinkkivihkon perhetapaamisten lasten ohjelman järjestämiseen.

Mainioita hetkiä Perhetapaamisten parissa!

Oulussa 8.12.2015

Katja Kuusela
vastaava ohjaaja

2 SAMAT-projekti

Samanlainen - erilainen vanhemmuus SAMAT -projekti oli Kynnys ry:n ja Oulun Invalidien Yhdistys ry:n yhteistyönä toteuttama projekti. Projektia hallinnoi Kynnys ry. Projekti sai RAY:n rahoituksen vuosille 2012-2015. Toimialueena oli koko Pohjois-Suomi ja Kainuu. SAMAT -projektin tavoite oli pääosin vertaistuen mahdollistaminen perheille, joissa toinen tai molemmat vanhemmista olivat vammaisia tai pitkäaikaissairaita henkilöitä. Perhetyön lähtökohtana oli koko perheen tukeminen, ratkaisukeskeinen työote perheen arkea koskettavissa haastavissa tilanteissa sekä neuvonta ja palveluohjaus.

Toisena tavoitteena projektissa oli vammaisten ihmisten seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen. Auktorisoitu seksuaalineuvoja teki sekä yksilötyötä että ryhmänohjausta. Seksuaali- ja lisääntymisterveyteen liittyviä koulutuksia järjestettiin niin ammattilaisille, opiskelijoille, vammaisten läheisille kuin vammaisille itselleenkin.

Kumpikin taustayhdistys Kynnys ry ja Oulun Invalidien Yhdistys ry toimivat vahvasti vammaisten asialla. Yhdistysten luottamushenkilöt ovat itse vammaisia ja erityisesti Kynnys ry:n rekrytoinneissa korostetaan omakohtaisen kokemuksen vammaisuudesta olevan eduksi. SAMAT-projektissa työskenteli useita vammaisia sosiaali- ja terveysalan ammattilaisia, joten projekti pystyi tarjoamaan niin ammatillista kuin kokemusperäistäkin tukea.

SAMAT-projekti päättyi joulukuussa 2015. Projektissa kehitetyille toimintamalleille, perhetyölle ja seksuaali- ja lisääntymisterveyttä edistävälle työlle, haettiin Raha-automaattiyhdistykseltä kohdennettua toiminta-avustusta vuosille (2016 -2019). Projektissa työskennelleiden vahva toive on, että perhetyö ja seksuaali- ja lisääntymisterveyden edistäminen ovat jatkossa osa Kynnys ry:n vakiintunutta toimintaa.

3 Vertaistuki

”Vertaistuki on vastavuoroista kokemusten vaihtoa, jossa samankaltaisia prosesseja elämässään läpikäyneet ihmiset tukevat toinen toisiaan. Vertaistuki on samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien ihmisten halua jakaa kokemuksia ja tietoa toisia kunnioittavassa ilmapiirissä.

Vertaistuki voidaan määritellä myös voimaantumisenä ja muutosprosessina, jonka kautta ihminen voi löytää ja tunnistaa omat voimavaransa ja vahvuutensa sekä ottaa vastuun omasta elämästään.” (Vammaispalvelujen käsikirja/THL)

SAMAT-projektissa Perhetapaamiset olivat ammatillisesti ohjattuja, mutta tämän ideavihkon tarkoituksena on auttaa jota kuta äitiä tai isää järjestämään omaehtoista vertaisryhmätoimintaa omalla paikkakunnallaan. Usein vertaistukitoiminta nähdään diagnoosisidonnaisena toimintana, mutta kuten yllä olevassa lainauksessa kuvataan voi yhdistävä tekijä olla mikä tahansa elämäntilanne, vaikkapa vanhemmuus, johon liittyy vanhemman vammaisuus tai pitkäaikaissairaus.

”Omaan tilanteeseen voi avautua kokonaan uusi näkökulma. Vertaiset voivat olla myös prosesseissaan eri vaiheissa, jolloin omaan tilanteeseen saa uutta perspektiiviä. Merkittävää on myös se, että vertaistukisuhde ei ole asiakkuus, vaan ihmisten välinen, vastavuoroinen ja tasa-arvoinen suhde. Vertaistukisuhteessa voidaan olla samaan aikaan sekä tuen antajan että saajan roolissa.

Vertaistuen kautta osallistujat saavat omaan tilanteeseensa liittyvää tietoa ja käytännön vinkkejä, jotka auttavat selviytymään paremmin arjessa. Vertaistukitoiminnan kautta saadaan sisältöä elämään, yhdessä tekemistä ja ystäviä. Kokemusten vaihto vertaistukiryhmässä voi myös virittää ihmisiä vaikuttamaan yhdessä omaan asemaansa yhteisöissä ja esimerkiksi tarvitsemiensa palvelujen kehittämiseen. Parhaimmillaan vertaistuki johtaa yksilöiden ja ihmisryhmien voimaantumiseen.” (Vammaispalvelujen käsikirja/THL)

SAMAT-projektin Perhetapaamisista koottujen palautteiden perusteella voidaan yksiselitteisesti todeta, että kokemusten ja hyvien käytäntöjen jakaminen on ollut hengähdystaukojen ohella Perhetapaamisten parasta antia. Ryhmäläiset ovat olleet van-

hemmuutensa suhteen eri vaiheissa, toiset jo aikuisten lasten vanhempina ja toiset vasta vauvaperheen arjen keskellä. Erivaiheisuus on ollut rikkaus.

Kasvatusten tapahtuvan vertaisryhmätoiminnan lisäksi ja tukena on facebookissa muutamia ryhmiä, joissa vammaiset tai pitkäaikaissairaant perheelliset aikuiset voivat jakaa kokemuksiaan. SAMAT-Perhetapaamisten tiimoilta osallistujat perustivat ryhmän "Vammaiset vanhemmat". Vertaistukea ja kokemuksia voi saada myös erilaisista blogeista, joita on koottu SAMAT-projektin nettisivujen Materiaalit-osioon.

4 Perhetapaamisten resepti

SAMAT-Perhetapaaminen

Vertaistukiryhmä perheille, joissa toinen tai molemmat vanhemmat ovat vammaisia tai pitkäaikaissairaita.

2 tai useampi perhe

2 erillistä esteetöntä tilaa, toinen vanhempien ryhmälle ja toinen lasten ryhmälle

1 yleisavustaja (tehtävänä tarjoilut ja tilan järjestelyt)

1 lastenhoitaja (tarvittaessa yleisavustaja toimii työparina)

1 SAMAT-projektin ohjaajaa tai vertaisohjaajaa

leluja, pelejä ja muuta mukavaa tekemistä lapsille

kahvit ja muut tarjottavat maun mukaan

Sovitaan aikataulu ja aiheet. Tehdään hyvissä ajoin tilavaraukset. Rekrytoidaan avustaja ja lastenhoitaja. Ilmoitellaan tapaamisesta paikallislehdessä, sähköpostilla, nettisivuilla ja facebookissa. Otetaan ilmoittautumiset vastaan. Ollaan hyvissä ajoin paikalla ja järjestellään tilat sopiviksi. Toivotetaan jokainen perhe tervetulleeksi. Rento meininki on onnistuneen tapaamisen ehto.

Luodaan luottamuksellinen ja avoin ilmapiiri, johon uusienkin perheiden on mukava hypätä mukaan. Sekoitetaan sopivasti asiaa ja vapaamuotoista keskustelua ja yhdessä oloa. Järjestetään lapsille omaa ohjelmaa, jotta vanhemmat voivat puhua rauhassa aikuisten asioita. Ryhmään voidaan kutsua vierailijoita ja jollakin kerralla esim. kokata tai leipoa kaikki yhdessä.

Tätä reseptiä voi hyvin soveltaa vapaamuotoisiin perheiden tapaamisiin ympäri Suomen. Keskusteluille löytyy aiheita eri järjestöjen nettisivuilta (esim. MLL) sekä perheiden kokemuksista.

Vertaistuki voimauttaa ja vahvistaa!

www.samat.kynnys.fi

5 Perhetapaamisten aiheideoita

VANHEMMUUS

- Vanhemmuuden roolit - Vanhemmuuden roolikartta (kts. s 16)
- Vuorovaikutus perheessä
- Vanhempien hyvinvointi ja jaksaminen
- Parisuhde - Parisuhteen roolikartta (kts. s 17)
- MLL - Perheille
<http://www.mll.fi/vanhempainnetti/>
- Perheaikaa.fi / Väestöliitto
<https://www.perheaikaa.fi/>

ARJEN HALLINTA

- Hyvät käytännöt jakoon (kts. s 18-24)
- Koko perheen koti - asunnon muutostyöt
- Riskitilanteiden tunnistaminen perheissä
- Ajankohtaista tietoa sosiaalipalveluista
- Perheen verkostot - Perheen verkostot -peli (kts. s 9-14)
- Vierailijat. esim. sosiaalityöntekijä, kriisikeskuksen esittely
- SAMAT-projektin Materiaalit-osio
http://www.samat.kynnys.fi/index.php?option=com_content&view=article&id=6&Itemid=6

LASTEN KASVATUS

- Lapset eri ikävaiheissa
- Erilaisuus lapsen näkökulmasta
- Lapsen oikeudet
- Lasten sivut / Lapsiasiavaltuutettu
<http://www.lastensivut.fi/index.php/oikeudet>

VAPAA OLEILU

- Kesäretket puistoihin
- Tonttuparkki ja koko perheen pikkujoulumeininki
- Rennosti ruokaillen - Makupalat - tehdään ja maistellaan yhdessä helppoja herkkuja
- Musiikkielämykset - levyraati
- Harrastukset, mikä määrä sopiva lapselle ja vanhemmalle
- Läsnäolevan kosketuksen ja sadun maailma tutuksi - Satuhieronta
- <http://satuhieronta.fi/>

5.1 Perheen verkostot -peli

Näitä tarvitset:

- Paperi (koko A4 tai A3)
- Värillistä kopiopaperia kolmea eri väriä (esim vanhempi 1= keltainen, vanhempi 2= sininen, lapsi= vihreä)
- Laminoikalvoja + laminoitukone tai kontaktimuovia
- Sinitarraa tai muuta kiinnitysmateriaalia

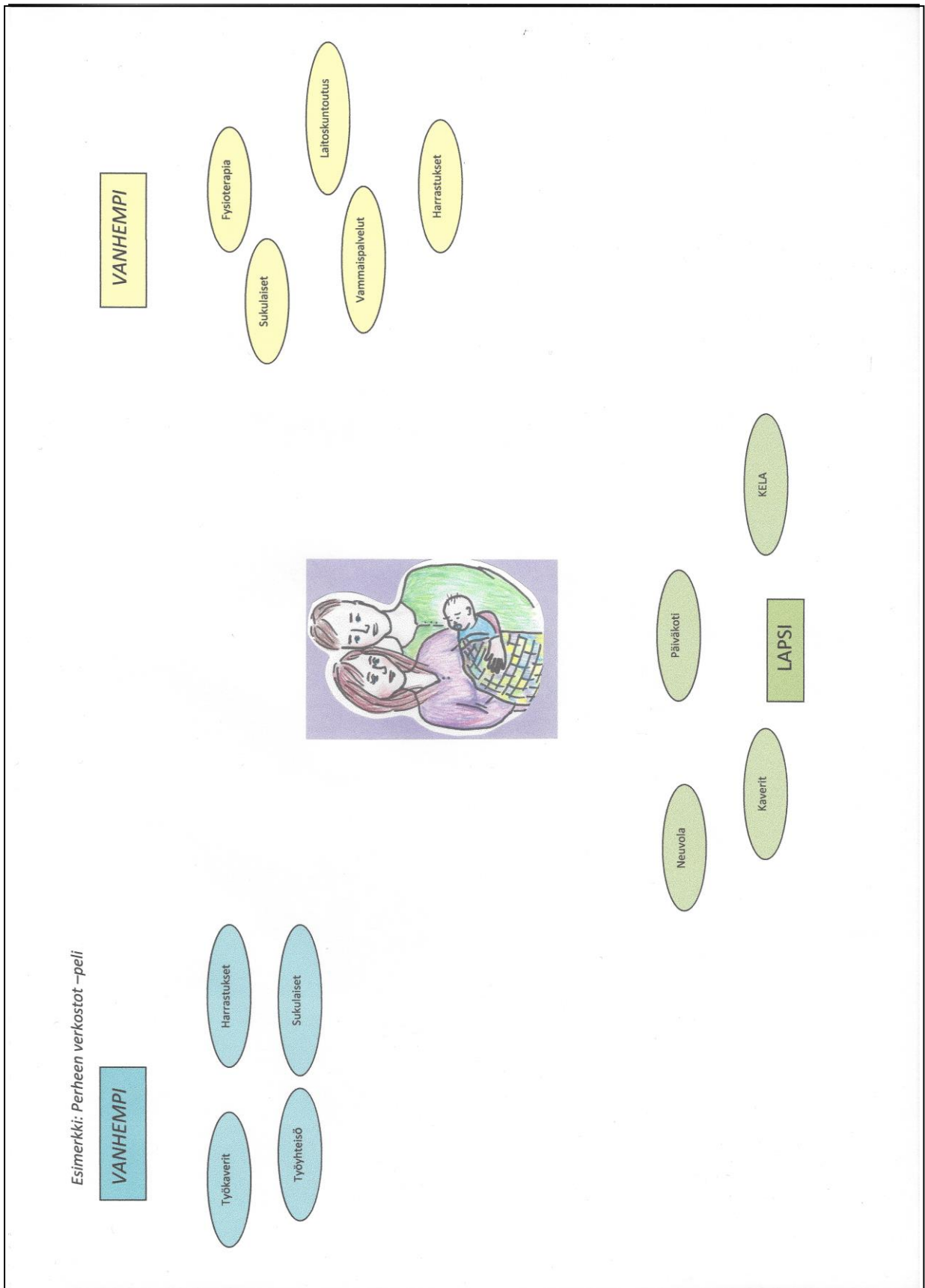
Toimi näin:

- Tulosta verkostot niille kuuluville värillisille papereille, leikkaa ne irti toisistaan ja laminoi/kontaktoi. Huomioi, että yksi kolmesta verkostopohjasta tulostetaan sekä vanhemmille että lapselle
- Liimaa pohjapaperin keskelle kuva perheestä
- Kirjoita paperin molempiin yläkulmiin VANHEMPI, ja paperin keskelle alas LAPSI
- Laminoi pohjapaperi

Laita sinitarralla kiinni pohjapaperiin kaikki ne verkostot, joita perheeseen kuuluu. Erottele verkostot vanhempien ja lapsen verkostoihin (kts. s 11) Verkostopohjaa voidaan muokata perhemuodon mukaan ja verkostokarttaan lisätä puuttuvia verkostoja.

Perheen verkostot -peliä voidaan pelata esimerkiksi SAMAT-Perhetapaamisissa. Verkostopelin avulla voidaan käydä läpi, minkälaisista tekijöistä perheiden arki koostuu. Verkostopelin avulla voit myös kuvata konkreettisesti perheenne verkostoja esimerkiksi eri ammattihenkilöille.

Mallikuva Perheen verkostot -pelistä

Vanhempien verkostot

Työyhteisö

Aikuissosiaalityö

Vanhempain-
toiminta

Työkaverit

Laitoskuntoutus

Lapsen verkostot

Neuvola

Varhaiskasvatus-
kerho

Perhetyö

Ehkäisevä lasten-
suojelu

Eriyisopettaja

Päiväkoti

Avoin päiväkoti

Lastensuojelu

Koulu

Kaverit

Vanhempien ja lapsen verkostot

Sukulaiset

Toimintaterapia

Vammaispalvelut

Perusterveyden-
huolto

Kuntoutuksen-
oh-
jaus

Harrastukset

Puheterapia

Fysioterapia

Apuvälinepalvelut

Erikois-
sairaanhoido

KELA

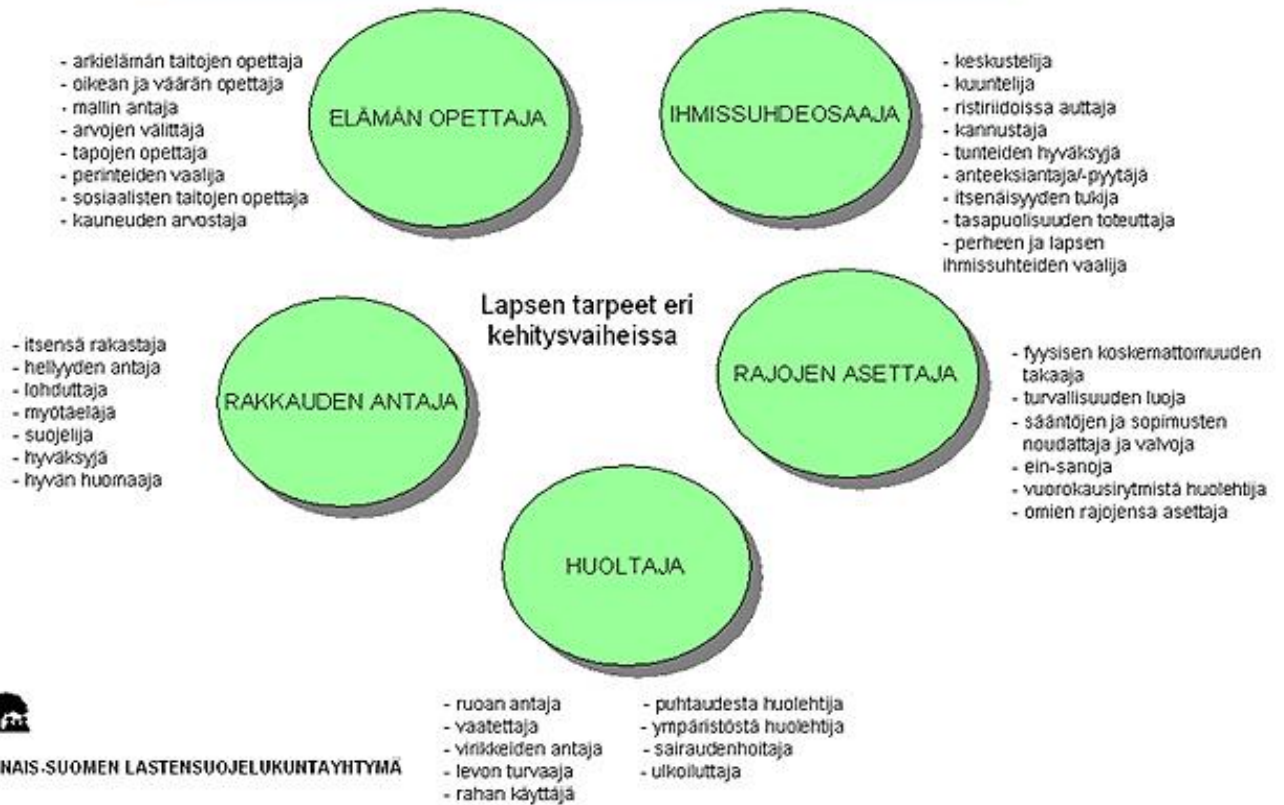
Kuva perheestä

5.2 Vanhemmuuden roolikartta

VANHEMMUUDEN ROOLIKARTTA®

Vanhemmuuden viisi keskeistä osa-aluetta

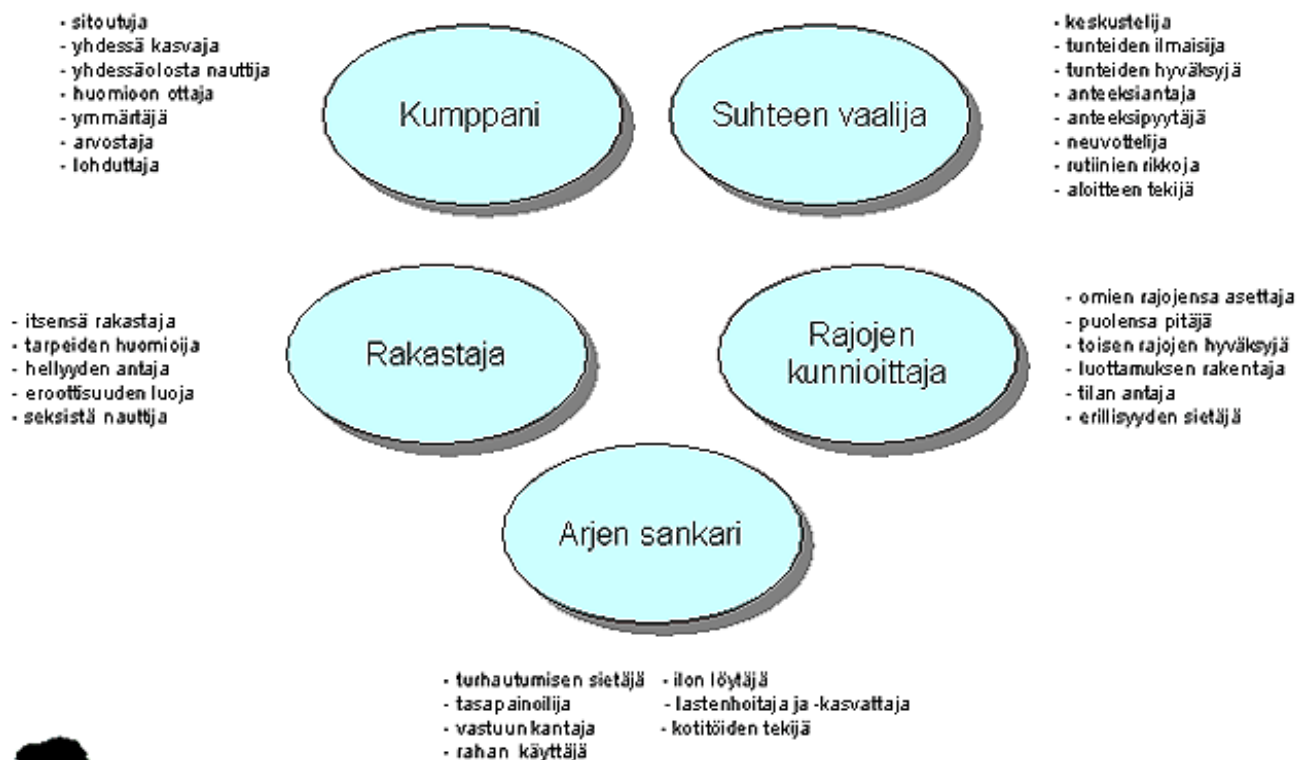
VARSINAIS-SUOMEN LASTENSUOJELUKUNTAYHTYMÄ

5.3 Parisuhteen roolikartta

PARISUHTEN ROOLIKARTTA®

Parisuhteen viisi keskeistä osa-aluetta

©VARSAINAIS-SUOMEN LASTENSUOJELUKUNTAYHTYMÄ

5.4 Hyvät käytännöt jakoon

Hyviä käytäntöjä, joista voi löytyä itselle sopivia vinkkejä lapsiperheen arjen pyörittämiseen. Vinkit on koottu SAMAT-Perhetapaamisista sekä internetin keskustelupalstoilta (vinkit on yleistetty niin, ettei niistä voi tunnistaa yksittäisiä henkilöitä).

Vammaispalvelut

- Vpl:n mukainen henkilökohtainen avustaja apuna arjessa: lisätuntien perusteena vanhemman vastuu lapsen huolehtimisesta.
- Vpl:n mukainen kuljetuspalvelu: lisämatkojen perusteena lapsen vieminen päiväkotiin, kouluun ja harrastuksiin.
- Vpl:n mukaiset välttämättömät apuvälineet: perusteena lapsenhoidon mahdollistuminen.
- Apuvälinelainaamosta esim Sirkkatuoli.
- Vpl:n mukaiset asunnonmuutostyöt: perusteena mahdollisimman itsenäinen suoriutuminen kotona.

Vauva aikaa ja apuvälineitä -kuva-albumi

- <https://www.facebook.com/media/set/?set=a.537458079713693.1073741829.238197219639782&type=1>

Apuvälineiden kaltaiset välineet ja ratkaisut

- Sitteri jonka istuinkorkeutta voidaan säätää, esim:
http://www.muksutalli.fi/epages/muksutalli.sf/fi_FI/?ObjectPath=/Shops/20120202-11092-82726-1/Products/912280&ViewAction=ViewProduct

- Vaavisänky, jossa pyörät alla
<http://www.vaavi.fi/>
- Jalaksilla oleva amme, esim:
<http://www.babystyle.fi/index.php/geuther-ammeteline-valkoinen.html>
- Lastenvaunut / lastenrattaat
  - kevyet, mutta tukevat
  - joissa vain yksi etupyörä. Voivat soveltua hyvin sähköpyörätuolin käyttäjälle, esim:
<http://www.babystyle.fi/index.php/lastenvaunut-ja-rattaat/bob-revolution-pro-juoksurattaat-black.html>
  - joissa kääntyvät etupyörät. Helpottavat vaunujen ohjailtavuutta pyörätuolista käsin
  - joissa työntöaisa taittuu ylös
  - joissa käsijarru
  - joihin saa kiinnitettyä turvakaukalon
- Vinkkejä lastenvaunujen valintaan:
<http://blogit.kaksplus.fi/blogi/kunaitikelaa/millaiset-vaunut-tai-rattaat-pyoriskayttajalle/>
- Apuvälineitä suunniteltu ja teetetty itse, esim. työntökahva lastenvaunuihin, jonka toinen pää kiinnitetään sähköpyörätuoliin ja toinen vaunuihin turvavyömekanismilla.
- Turvaistuin / turvakaukalo
  - joka kevyt mutta tukeva
  - jota voidaan kääntää irrottamatta istuinta jalustasta, esim:
<http://www.babystyle.fi/index.php/turvaistuimet-ja-kaukalot/turvakaukalot-0-15kk/britax-dualfix-black-thunder.html>
- Seinään kiinnitettävä hoitopöytä tai hoitopöytänä tavallinen ATK-pöytä
- Kantoliina tai rintareppu
- Taaperoikäisen kanssa ulkoillessa lapselle valjaat
- Taakkapyörä / lastenkuljetuspyörä
- Pyörään vetokärri

Muita huomioita

- Selkeä työnjako vanhempien kesken (esim. toinen kannattelee lasta kylvyssä ja toinen pesee).
- Lapsen kakkapyllyn pesu suihkussa.
- Kosteuspyyhkeiden käyttö lapsen pyllynpesussa.
- Vauvan alle lakana, jolla helppo vetää vauva lähelle.
- Vastasyntyneen vauvan kapalointi. Helpottaa nostotilanteissa.
- Lapsen syöttäminen ja kantaminen sitterissä.
- Pyörään kiinnitetty vauvanistuin.
- Sähköpyörätuoliin lisäturvavyö lapselle, jotta vanhempi voi pitää lasta sylissä ajaessaan.
- Pienien tavaroiden kerääminen lattialta rikkalapion ja harjan avulla.
- Helposti puettavat vaatteet lapsille.
- Nappien tilalle vaihdettu tarroja.
- Kulkusia lapsen vyötärölle, jotta näkövammaisen vanhempi kuulee missä lapsi menee.
- Etikettimuovilla lastenkirjoihin tehty teksti pistekirjoituksella mustavalkotekstin päälle. Valmiita piste- ja äänikirjoja saatavana Celia-kirjastosta.
- Yhteydenpito opettajan kanssa tekstiviestillä, sähköpostilla tai Vilman kautta.
- Kerrotaan avoimesti vammaisuudesta tai pitkäaikaissairaudesta lapsen päiväkoti-, koulu ja harrastuskavereille sekä opettajille.
- Kun avustaja ei ole käytettävissä, kannattaa aina pyytää esim. päiväkodin henkilökunnalta apua, vaikkapa lapsen autoon kantamisessa.
- Konkreettisia kiipeilyharjoituksia (esim. tuolille kiipeämistä ja sieltä alas tulemistä) jotta lapsi oppii mahdollisimman varhain liikkumaan turvallisesti
- Tukiperhe perheen tukena.

5.4.1 Hups, mitä tapahtui?

Sattuipa kerran erään maalaiskylän raitilla hauska tapaus, kun äiti ja isä lammas olivat kävelyllä pienten karitsojensa kanssa. Tai no äiti lammas kyllä kelaili rauhassa pyörätuolillaan ja isä lammas työnsi edessään rollaattoria, mutta siis eteenpäin mentiin kaikki tyyni. Karitsalapset Nelli ja Noora hyppelivät iloisesti tien reunassa välillä ojan toisellekin puolelle pompahdellen. Äiti varoitteli tyttäriään lipsahtamasta märkään ojaan.

Yhtäkkiä Nelliltä irtosi kenkä jalasta, kun hän hyppäsi äitinsä luo ojan yli. Kenkä molskahti suoraan ojaan, jossa oli vähän kuraista vettä pohjalla. Nelliltä pääsi itku, kun hän niin kovasti säikähti. Äiti rauhoitteli Nelliä silittämällä tätä hellästi ja sanoi, että kyllä isä keinot keksii miten se kenkä sieltä ylös saadaan. Niinpä sitten kävikin, että isä löysi sopivan mittaisen oksan, jolla onki kengän ylös. Märkä ja kurainenhan se Nellin kenkä sitten oli, joten isä nosti Nellin, äidin syliin pyörätuoliin. Isä auttoi kiinnittämään Nellille oman turvavyön, jotta hän pysyisi turvallisesti kyydissä.

Noora otti toisen kengän pois jalastaan ja sanoi, ettei millään jaksa itse kävellä. Niinpä isä nosti Nooran rollaattorin eteen rakennettuun istuimeen ja perhe pääsi jatkamaan matkaa. Rollaattorin eteen rakennettu istuin ei suinkaan ollut ainoa isän oma kehittämä ja rakentama apuväline. Isä oli keksinyt aisan, jonka toinen pää kiinnitettiin äidin sähköpyörätuoliin ja toinen vaunuihin. Kiinnitykset onnistuivat kätevästi turvavöiden lukkomekanismeilla. Kun karitsalapset olivat vauvoja, pystyi äiti näin ulkoilemaan pienokaisten kanssa. Äiti käytti välillä sähköpyörätuolia, koska siinä jäi toinen käsi vapaaksi lastenhoidolle.

Vähän matkaa kuljettuaan kaikilla alkoi naurattaa. Olipas vain hauska tapaus. Äiti pohti mielessään, että olisi tämäkin juttu jäänyt kokematta, jos olisi jääty kotiin koko päiväksi. Sen pituinen se.

Katja Kuusela

5.4.2 Sanavalmis Hipsukka

Keskikaupungin Keitaalla asusteli pupuperhe. Perheeseen kuuluivat Mikko-isä, Mervi-äiti ja lapset Tipsukka, Hipsukka ja Pupupallero.

Koko pupuperhe olivat hyvin pieniä, äiti ja isäkin vain normaalin lapsipupun kokoisia. Monet jäivät ihmetellen katsomaan, kun pupuperhe marssi pituusjärjestyksessä torilla Mikko-isän johdolla. Olipa joskus joku tullut kysymään: missä teidän vanhemmat ovat. Pupuperheen lapset eivät oikein toisten ihmetteleviä katseita ymmärtäneet, heidän perhehän on aivan tavallinen. Mikko ja Mervi vastailivat aina ystävällisesti kyselijöille, että ihan aikuisia tässä ollaan, vaikka vähän pienemmässä koossa.

Jotta Mikko-isä pystyy ajamaan ihan tavallista autoa, on auton polkimiin lisätty pidennykset. Mikko-isä lähtee joka aamu töihin toimistoon. Mervi-äiti on vanhempainvapaalla ja pitää perheen langat hyppysissään. Pupuperheen kotiin on tehty asunnonmuutostyönä heille sopivat kalusteet keittiöön ja wc:hen.

Eräänä aamuna, kun Tipsukka oli lähdössä kouluun, hän kertoi surkeana äidille, että joku luokkakavereista oli haukkunut Tipsukkaa minimenninkäiseksi. Äiti lohdutti Tipsukkaa ja sanoi, että hän kirjoittaa opettajalle Vilmaan viestin ja tarjoutuu menemään koululle juttelemaan Tipsukan luokkakavereille lyhytkasvuisuudesta.

Hipsukka innostui ja kysyi pääseekö hänkin äidin mukaan koululle. Kertoisin niille, että meillä on jatkokäsiä ja jalkoja ja, että isä nostaa minua, että voin ottaa kaupassa karkkia korkeammalta! Ja saanko kertoa myös, että äiti käyttää steppauslautaa korokkeena, että yltää pankkiautomaatille?

Äiti ja Tipsukka purskahtivat nauruun. Voi tuota Hipsukkaa, kun hän on innokas kertomaan meidän perheestä. Äiti silitti Hipsukkaa ja sanoi, no jospa minä nyt kuitenkin hoidan tämän juttutuokion, niin sinä pääset touhuamaan ihan rauhassa päiväkotikavereidesi kanssa. Sen pituinen se.

Katja Kuusela

5.4.3 Siiliperheen kauppareissu

Ellelä kerran Lähimetsässä siiliperhe, johon kuuluivat Siili-äiti ja kaksi siililasta. Toinen lapsista oli nimeltään Siiri ja toinen Sepi. Siili-äiti oli maailman paras äiti, koska hänelle lapset olivat kaikkein tärkein asia.

Eräänä päivänä Siili-äiti ja lapset olivat lähdössä kauppareissulle kaupunkiin. Siili-äiti kutsui lapset luokseen ja sitaisi tottuneesti heidän vyötäisilleen värikkäät kulkusnauhat, jotta kuulisi missä lapset juoksentelevat. Siili-äiti oli näet sokea.

Siiliperhe hyppäsi taksiin ja matkalla kaupunkiin he noukkivat kyytiin myös Siili-äidin avustajan Pipsan. Siiri ja Sepi hihkuivat riemusta. Heille kauppapäivät olivat mukavia, koska he saivat työntää pikkuruusia ostoskärryjä ja Siili-äiti laittoi kummallekin ostoksia kyytiin.

Pipsa kertoi Siili-äidille mitä missäkin on ja Siili-äiti valitsi mieleisensä ruoka-aineet, taisipa kyytiin tulla vähän herkkujakin. Siiri ja Sepi työntelivät innokkaasti kärryjä ja Siili-äiti kuunteli puolella korvalla, missä lapset juoksentelevat. Jos jompikumpi meni kauemmas eikä kulkusen ääni enää kantanut Siili-äidin korvaan, hän pyysi Pipsaa kurkkimaan hyllyjen taa, että minne lapset vilahtivat. Jos lapset keksivät alkaa puuhailemaan höpöjä niin Pipsa opasti Siili-äidin lasten luo, joka sitten ohjasi lasten huomion kauppalistaan ja yhdessä tekemiseen.

Kauppareissun päätteeksi Siili-äiti vei koko porukan hampurilaisille. Kun kaikki olivat syöneet, Siili-äidin tilaama taksi kurvasi sopivasti pihaan. Pipsa ei jäänytään pois kotiovellaan vaan tuli siiliperheen kotiin, koska Siili-äiti tarvitsi vielä hänen apuaan kasvimaalla rikkaruohojen kitkemisessä ja verhojen ompelussa.

Siiri ja Sepi käpertyivät Siili-äidin syliin, kun tämä touhukkaan päivän päätteeksi istahti teekupposen ääreen terassille. Siili-äiti huokaisi tyytyväisyydestä, perhe on tärkein! Sen pituinen se.

Katja Kuusela

5.4.4 Sähköri-äiskän tehopäivä

Olipa kerran kaupungin sydämessä korkea tornitalo. Ylimmässä kerroksessa asui Mimmu-äiskä, jota myös sähköri-äiskäksi kaveripiirissä kutsutaan. Mimmu rakasti maisemaa, joka tornitalon ylimmästä kerroksesta avautui. Kaupunki levittäytyi laajalle ja sen ulkopuolella kumpuili vihreä maalaismaisema.

Mimmu oli taiteilija, jolle kaikki kaunis oli henkeäsalpaavan tärkeää. Jos hän ei saanut joka päivä maalata, hänestä tuntui, ettei henki kulje. Mimmu maalasi hännällään, hän on ihastuttavan aistikas orava-äiti.

Mimmun lapset asuivat isänsä luona maalla ja olivat Mimmun luona aina joka toinen viikonloppu. Nämä viikonloput olivat ihania ja todella tärkeitä sekä Mimmulle että lapsille. Mimmu ja lapset pitivät yhteyttä tiiviisti myös muina aikoina WhatsApp:lla ja sosiaalisessa mediassa. Lapset olivat juuri tänä viikonloppuna tulossa Mimmun luo, mutta hänellä oli vielä aivan kaikki kesken. Ateljeehuone, jossa lapset nukkuivat, oli siivoamatta ja kaupassa oli käymättä. Mimmun avustaja soitti ovikelloa ja siitä lähti kova tohina käyntiin.

Avustaja auttoi Mimmua suihkussa ja pukeutumisessa ja sitten käytiin ateljeehuoneen siivouksen kimppuun. Ripeästi avustaja järjesteli paikkoja Mimmun ohjeiden mukaan. Mimmu itse teki pieniä järjestelyjä mitä nyt hännällään pystyi. Mimmusta oli ihanaa olla tehokas ja hän myös aina paineenkin alla kiitti avustajaa hyvin tehdystä työstä. Homma toimi hyvin.

Kaupassa Mimmu kierteli ja etsiskeli ruokatarpeita. Hedelmäosastolla hän ihasteli monenkirjavaa melonitarjontaa ja päätti tehdä lapsille meloniyllätyksen. Hän tarkisti lempiruokablogistaan reseptin ja kertoi samalla avustajalle, mihin tarvitsee tämän apua viikonlopun ruoanlaittoissa.

Mimmu oli ihan unohtanut, että hännänpää on ihan kirjavana maalauspuuhista. Vielä sekin olisi pestävä ja puunattava ennen lasten tuloa. Mimmu otti heti yhteyttä hovikampaajaansa ja sai kuin saikin varattua ajan heti. Avustaja veti ostoksia perässään pienissä kukkakärryissä ja kävi parissa kaupassa, joihin Mimmu ei sähköpyörätuolillaan olisi itse päässyt. Puolta tuntia ennen lasten tuloa Mimmu palasi kotiin avustajineen ja alkoi kattaa pöytää, hän oli ostanut tulomat-kalla kotiruokaa myyvistä kahvilasta koko porukalle lihapullakastiketta ja perunamuusia. Mimmu huokaisi onnellisena, olipas tehopäivä ja lapset tulevat ihan juuri! Sen pituinen se.

Katja Kuusela